

A nyíregyházi
Izraelita Hitközség
lapja

שפר

Sófár

5760. Elul III. évf. 5. sz.

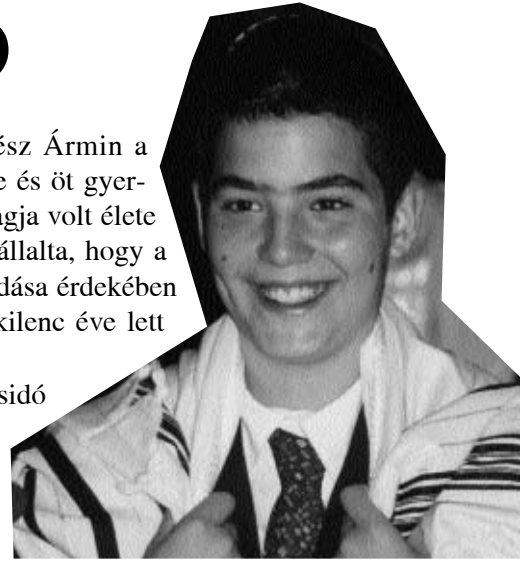
תש"ס חודש אלול

H i t é l e t   é s   I n f o r m á c i ó

Katz bár micvó

Nyíregyházán mindenki ismeri a Kertész (Katz) nevet. Néhai Kertész Ármin a Holokauszt után új életet kezdett és új családot alapított, miután felesége és öt gyermeke nem élte túl a vézskorszakot. Hitközségünk oszlopos, megbecsült tagja volt élete végéig. Fia, Kertész Gábor áldott emlékére valóságos tekintettel is vállalta, hogy a nyíregyházi Izraelita Hitközség elnökeként a maradék zsidóság fennmaradása érdekében munkálkodik. A két Katz unoka között nagy a korkülönbség - Viktor kilenc éve lett felnőtt zsidó, Máté (יוסף שאול) ez év augusztus 26-án.

A szarvasi tábor jót tett Máténak. Igazi buzgalommal jött haza: ő jó zsidó akar lenni. Ezzel a lelkesedéssel vágott bele abba a feladatba, hogy megtanulja az áldásokat, és az aktuális sábeszre eső máftúr szakaszt az áldásokkal együtt. Sok energiát fektetett bele, és a gyümölcs nem maradt el. Talán kevesen gondolták volna, hogy Nyíregyházán manapság egy 13 éves zsidó fiú pontos szefárd kiejtéssel, tiszta hangon énekelve recitálja az

áldásokat és a máftúr szakaszt a bár micvó ünnepségén. Izgatottan várta a felnőtté vállalás pillanatát: amikor már teljes értékű zsidó férfi lesz, és részére is elhangozhat a felhívás: *Jáámojd Joszef SÁul ben Eliézer hákohen!*

A bár micvót Frölich Róbert főrabbi „segítette át“ a gyermekkorából a felnőtt korba - nevéhez híven - a rá jellemző örök vidámsággal. A MAZSIHISZ-t Tordai Péter elnök képviselte, a debreceni Hitközséget Weisz Péter elnök és Halmos Sándor ügyvezető igazgató. Meglepetésként Izraelt az éppen Nyíregyházán tartózkodó netánjai izraeli táncsoport tagjai „képviselték“. A nyíregyházi Hitközség nevében pedig Markovics Gyula alelnök köszöntötte Mátét, és hívta fel az ifjú figyelmét arra, hogy ezt a Hitközséget sose felejtse el!

Az ünnepi istentisztelet után az alkalomhoz illően gazdagon feldíszített kultúrteremben a Nőegylet szorgos tagjai (Füleki Lászlóné, Kerekes Hermanné, Túróczi Istvánné, Weisz Ferencné) által megterített asztalok várták a vendégeket.

Nagy alkalom volt ez ennek a kis Hitközségnek az életében. Öröm volt látni, hogy az a fiatal, aki sábeszről-sábeszre itt volt közöttünk, egyszer csak teljes értékű felnőtt zsidó lesz. Valóban... Mátét mi már nem tudjuk sose el felejteni. Ő is emlékezzen mindig ránk!

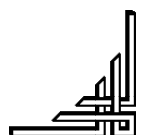
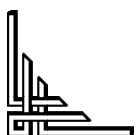
Tóth Péter

SIKERES ÉS ÁLDOTT ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK A SÓFÁR

MINDEN KEDVES OLVASÓJÁNAK!

כתיבה וחתימה טובה לשנת תשס"א!

Egységes máchzerek az ünnepekre

Hitközségünk vásárolt húsz darab máchzert Ros Hasanára és húsz darabot Jom Kipurra annak érdekében, hogy az imádkozás egységét biztosítani tudjuk, továbbá bárki könnyen megtalálja azt, hogy hol tart éppen az imádkozás. A máchzerekben az imák magyar fordítása is megtalálható magyar nyelvű magyarázatokkal.

A máchzerek mellé készítünk egy kis füzetecskét is, ami segítséget nyújt arra, hogy az imádkozni akarók könnyen megtalálják azt, hogy az egyes imák hanyadik oldalon vannak.

A máchzerek egyébként könnyen áttekinthetők, jól használhatók, s bár az áskénáz imarendet követik, talán az ünnepeken kivételt tehetünk és ezúttal a *pszikéj dezimrá-t* nem *Hajdi*-val kezdjük, stb. Ehhez kérjük a hittestvérek együttműködését!

Jom Kipuri mécsesek

Jom Kipurkor szokásos, hogy egy huszonöt órán keresztül égő lánggal emlékezzünk elhunyt hozzátartozóinkra. Az eddigi gyakorlat szerint gyertyát rendeltünk erre a célra, azonban sajnos a gyertyák minősége egyre romlott. Egyszer annyira „telefüstölték“ a zsinagógát, hogy több órán keresztül kellett szellőztetni, tavaly pedig több gyertya a meggyújtás után kialudt, vagy pedig nem égett megfelelően.

Ez évben a gyertyák helyett Hitközségünk üvegmécseseket rendelt, melyek illatos olajjal égnek. A mécseseken fel lehet tüntetni az elhunyt hozzátartozók nevét - egy mécsesre akár 4-5 nevet is -, mivel a mécsesen a *לזכרון של* (azaz „emlékére“) felirat szerepel két mugen-duvival.

A mécseset és az olajat beszerzési áron biztosítjuk a hittestvéreknek várhatóan 1200 Ft-ért. Összehasonlításképpen: az elmúlt években használt gyertya ára 450 Ft volt, amit minden évben meg kell vásárolni. A mécseseket azonban csak egyszer kell megvenni, hiszen az elkövetkezendő évekre is megmaradnak a nevekkel együtt, csupán olajjal kell feltölteni őket, aminek az ára messze elmarad a gyertyáétól, továbbá a mécses biztosan égni fog füstölés nélkül egész Jom Kipuron keresztül.

A mécsesek árát szeptember 25-28-án lehet kifizetni, és kérjük a hittestvéreket, hogy ekkor az elhunyt hozzátartozók neveit is szíveskedjenek megadni, hogy felírhatjuk a mécsesekre.

Barchesz az ünnepekre

Szokásunkhoz híven az ünnepekre családonként 2 barcheszt juttatunk térítésmentesen. Ha valaki a két barcheszen felül többet igényel, 110 Ft/db áron rendelhet szeptember 21-éig. A barchesz átvételének időpontja: szept. 29-én 9:00-13:00-ig, és október 8-án 9:00-13:00-ig.

Jom Kipur kimenetele után teára és „könynyű“ falatozásra várjuk hittestvéreinket a kultúrteremben!

Véglegesített temetői nyitvatartás

A temető nyitvatartási rendjének sok szempontnak kell megfelelnie. Ezek egyeztetése időbe telt, de mostanra kialakult az a nyitvatartási rend, ami minden követelménynek igyekszik megfelelni (munkajogi szempontok, a gondnok munkaköri kötelezettségének teljesítése a Hitközség közösségi házában és udvarán, stb.).

A temető nyitvatartása két időszakhoz igazodik. **A nyári nyitvatartás Peszáchtól Szukotig tart, a téli nyitvatartás pedig Szukottól Peszáchig.** Ezek szerint a temetői nyitvatartás a következő:

Nyári nyitvatartás:

hétfő-csütörtök: 8-18:00
vasárnap: 8:00-13:00

Téli nyitvatartás:

hétfő-csütörtök: 8-14:00
vasárnap: 9:00-12:00

Temető mindig zárva:

- pénteken, szombaton és ünnepeken
- jan. 1., márc. 15., húsvéthétfő
- máj. 1. pünkösdhétfő, aug. 20.
- okt. 23., nov. 1., dec. 25-26.
- a temetőgondnok szabadsága idején

A temetőgondnok szabadsága 2000-ben: szept. 24., nov. 20-dec.1., 3., dec. 24.,27.-29., 31.

Rendkívüli esetekben hívható a temetőgondnok: 42-480-984
a hitközség elnöke: 06-309-15-34-15
és az iroda: 42-417-939

**Új évi naptár és
üdvözlőlap már
kapható a
Hitközségnél!**

**Naptár: 300.-
Üdvözlő lap:
70.- és 100.-**

A Frigyláda harcai

Izrael istentisztelete a mózesi korban a Szent Sátorhoz, a dávidi korban pedig a Templomhoz kötődött. Mind a Sátor és a Templom központja egy kis helyiség volt, amit Szentek Szentjének neveztek. Ebben a helyiségben kapott helyett a Frigyláda, vagy a Szövetség Ládája, az **הקדש ארון** (áron hákodes), a Szent Szekrény. (A Tóraszekrényt a zsinagógákban máig így hívják.)

Ezt a „Ládát“ azért nevezték a Szövetség Ládájának, mert olyan tárgyak voltak benne, amik Ist-n szövetségét bizonyították Izraellel. Ezek voltak először is a két kőtábla, amire az Ör-kkévaló a Tízparancsolatot írta fel saját kezűleg. Benne volt továbbá Áron főpap azon botja, ami élő ágakat hajtott, miután Ist-n így bizonyította be a többi törzsfőnek, hogy tényleg Lévi törzset választotta a papság számára, majd itt volt egy tál manna is, hogy Izrael emlékezzen arra, hogy Ist-n hogyan táplálta őt természetfeletti módon a pusztában.

A Frigyláda teteje színaranyból készült, és két kerubot (angyalt) formáztak ki rajta (ahogy az ábra is mutatja), melyekről azt mondja a Tóra, hogy az Ör-kkévaló a kerubokon lakik és közülük szól az emberhez. Valóságban végül is az Egekben lakozó Ist-nnek ez volt az első számú földi megnyilvánulási helye. (Érdemes itt megemlítenünk, hogy Izrael reménye az, hogy a jeruzsálemi Templom újra felépüljön, és a Sekína, az ist-ni jelenlét újra ott legyen a Szentek Szentjében.)

A következő történetünk „főszereplője“ a Frigyláda.

Smuél próféta tehát felnőtt, és híres szellemi vezető lett Izraelben. Ezekben az időkben kiújult a harc a filiszteusokkal (modern kifejezéssel élve a palesztinokkal) és az izraeli hadsereg össze is csapott velük, de a filiszteusok győztek az első csatában. A zsidók úgy döntöttek, hogy Silóból a Frigyládát ide hozzadják, hogy győzhessenek. A Frigyládát természetesen Éli főpap két fia, Chofni és Pinchász is elkísérte.

A csatát Izrael azonban végleg elveszítette. A zsidó hadsereget szétkergették, Éli főpap két fiát, Chofnit és Pinchászt megölték, és a Frigyláda is filiszteus kézre került. (Így teljesedett be Smuél próféciája, miszerint Éli Főpap fiai ugyanazon a napon fognak meghalni.)

A filiszteusok a Frigyládát Ásdodba vitték, és betették Dágon templomába. Dágon a filiszteusok istene volt. Másnap azonban, amikor a filiszteusok bementek a templomukba, azt látták, hogy istenük arccal a földre borult az Ör-kkévaló ládája előtt. Helyreállították a bálványszobrot, azonban másnap reggel a szobor ismét a földön hevert, de ezúttal a feje és a karjai is letörtek, sőtmitöbb még betegséggel is sújtotta Ist-n az ásdodiakat addig, amíg nem bírták tovább, és gyűlést hívtak össze, hogy eldöntsék, mi legyen Izrael Ist-nének Frigyládájával. Úgy döntöttek, hogy elküldik Gátba, egy másik filiszteus városba. A gátiaknak sem hozott azonban a Láda áldást, így ők Ekronba akarták tovább küldeni, az ekroniak

azonban okulva az előző városok esetén már tiltakoztak ez ellen. Már hét hónapja volt a

Frigyláda a filiszteusoknál, amikor a Tánách szerint igen nagy

rémületben volt miatta az egész lakosság. Végül megint

összegyűltek a fejedelmek, és a

papok tanácsára a Frigyládát egy ökrös szekérre rakták, majd útnak indították a

teheneket, amik egyenesen Izrael földje felé

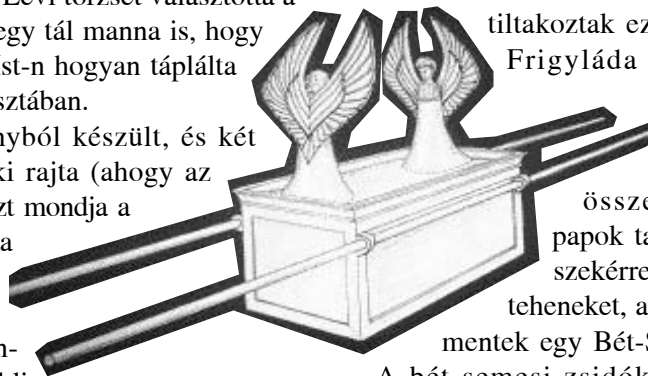
mentek egy Bét-Semes nevű település irányába.

A bét-semesi zsidók örültek a Frigyláda visszatérésének, azonban hamar tovább is küldték, mert páran közülük belenéztek és csapás érte őket. Ezután a Frigyláda Kirját-Jeárimba került, ahol húsz évig volt. Smuél próféta ebben az időben szellemi megújulást, és a Tórához való visszatérést hirdetett, mert a nép közül sokan más vallást, isteneket követtek. A megújulás eredményes volt, mert a zsidók visszatértek Atyáik Ist-néhez, és mikor újra meg kellett ütközniük a filiszteusokkal, már Izrael győzött, és még vissza is foglalta azokat a városokat is, amiket a filiszteusok elvettek tőle.

A Frigyláda az első Templom lerombolásától ismeretlen helyen van. Egyesek szerint megsemmisült, mások szerint Etiópiába került, de vannak, akik abban hisznek, hogy Jeruzsálemben van a Templomhegy gyomrában.

A Frigyláda létezik-e még vagy sem; nem tudjuk. Ist-nünk szövetsége velünk azonban sosem fog felbomlani!

Tóth Péter

Sófár

■ A nyíregyházi Izraelita Hitközség folyóirata. ■ A Sófárt alapította: Tóth Péter ■ Az újság szerkesztője: Kertész Gábor. ■ A Sófárt kiadja a nyíregyházi Izraelita Hitközség ■ A kiadó címe: 4400 Nyíregyháza, Mártírok tere 6., e-mail: nyirizr@matavnet.hu, tel./fax: (36)-42-417-939, számlaszáma: OTP 11744003 - 20331427 ■ Az újság ingyenes. ■ A Sófár a MAZSIHISZ támogatásával jelenik meg. ■

Ünnepi imarend - סדר התפילות

5761 - 2000

ראש השנה, יום כפור, סוכות - Ros Hasono, Jam Kiper, Szikesz

Szeptember:

24-e, vasárnap: Szlichesz

Sáchresz: 08:00

29-a, péntek: Erev Ros Hasono I.

AZ ÜNNEP BEJÖVETELE: 18:00

Mincha, Mááriv: 17:30

30-a, szombat: Ros Hasono I.

Sáchresz: 08:30

Mincha, Mááriv: 17:30

Október:

1-e, vasárnap: Ros Hasono II.

Sáchresz: 08:30

Mincha, Mááriv: 18:00

AZ ÜNNEP KIMENETELE: 19:00

2-a: Gedáljá böjtje

6-a, péntek: Erev Sábosz Sive

Mincha, Mááriv: 17:30

7-e, szombat: Sábosz Sive

Sáchresz: 08:30

8-a vasárnap: Erev Jam Kiper

Mincha, Kol Nidré: 17:30

AZ ÜNNEP BEJÖVETELE: 17:42

9-e, hétfő: Jam Kiper

Sáchresz, stb.: 08:30

Mázkir: 11:30

AZ ÜNNEP KIMENETELE: 18:44

13-a, péntek: Erev Szikesz

Minchá, Mááriv: 17:30

14-e, szombat: Szikesz I.

Sáchresz: 08:30

Minchá, Mááriv: 17:30

15-e, vasárnap: Szikesz II.

Sáchresz: 08:30

Szikesz Hol hámoed:

október 16-19.

20-a, péntek: Hosáno Rábo

Sáchresz: 08:30

Minchá, Mááriv: 17:30

21-e, szombat: Smini Áceresz

Sáchresz: 08:30

Mázkir: 9:30

Minchá, Mááriv: 17:30

22-e, vasárnap: Szimchesz Tójre

Sáchresz: 08:30

Ros Chodes bencsolás: okt. 28.

Ros Chodes Chesván: okt. 29-30.

A nyíregyházi Izraelita Hitközség szeretettel vár mindenkit az őszi ünnepekre!

לשנה טובה

תכתבו ותתמו!